De begroting lezen als raadslid

Training met concrete voorbeelden uit de Programmabegroting Assen 2027

Van beleidsdoel naar geld, risico en politieke keuze

Gemeente Assen | BDO

Welkom en inleiding

Doelstelling

Workshop ‘Begroting lezen’

In deze sessie leggen we de fundamentele begrippen rondom gemeentefinanciën en specifiek de begroting uit, zoals:

- Opbouw en functie van de programmabegroting.
- BBV kaders en begrotingsrechtmatigheid. Rol van reserves, voorzieningen en financiële kengetallen.
- Leeswijzer: waar let je als raadslid op?

Doel: raadsleden krijgen de noodzakelijke basis om stukken effectief te kunnen interpreteren en de juiste vragen te stellen.

© BDO

Na deze training kunt u...

De raad stelt kaders, autoriseert budgetten en controleert de uitvoering.

Snel navigeren

weten waar programma's, paragrafen en financiële tabellen staan

Doorvragen

beleid koppelen aan activiteiten, indicatoren en middelen

Financieel duiden

structureel en incidenteel onderscheiden en trends herkennen

Politiek kiezen

zicht krijgen op alternatieven, risico's en effecten voor inwoners

De financiële spelregels

De begroting is meer dan een financieel document

Gemeentelijke begroting heeft 4 belangrijke doelen

Autoriseren

Waar geeft de raad toestemming voor?

01

Prioriteren

Welke doelen en taken gaan voor?

02

Uitvoeren

Kunnen mensen, partners en systemen dit waarmaken?

03

Leren

Wat zegt realisatie over onze aannames?

04

© BDO

Als het om de financiën gaat, waar gaat de raad nu eigenlijk over?

En waar is dit vastgelegd?

Artikel 2. Programma-indeling

1. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vast.
2. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode op voorstel van het college de beleidsthema's per programma vast. Deze kunnen afwijken van de wettelijk benoemde taakvelden die minimaal in een bijlage bij de begroting en verantwoording worden opgenomen.
3. De raad stelt op voorstel van het college per programma de beleidsindicatoren vast. Het voorstel van het college bevat tenminste de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het BBV.

Artikel 6. Autorisatie begrotin en investeringskredieten

...

3. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en lasten per programma.

4. Het college voert het programma uit op basis van de tot het programma behorende beleidsthema’s / beleidsproducten en de daarbij bijbehorende budgetten.

....

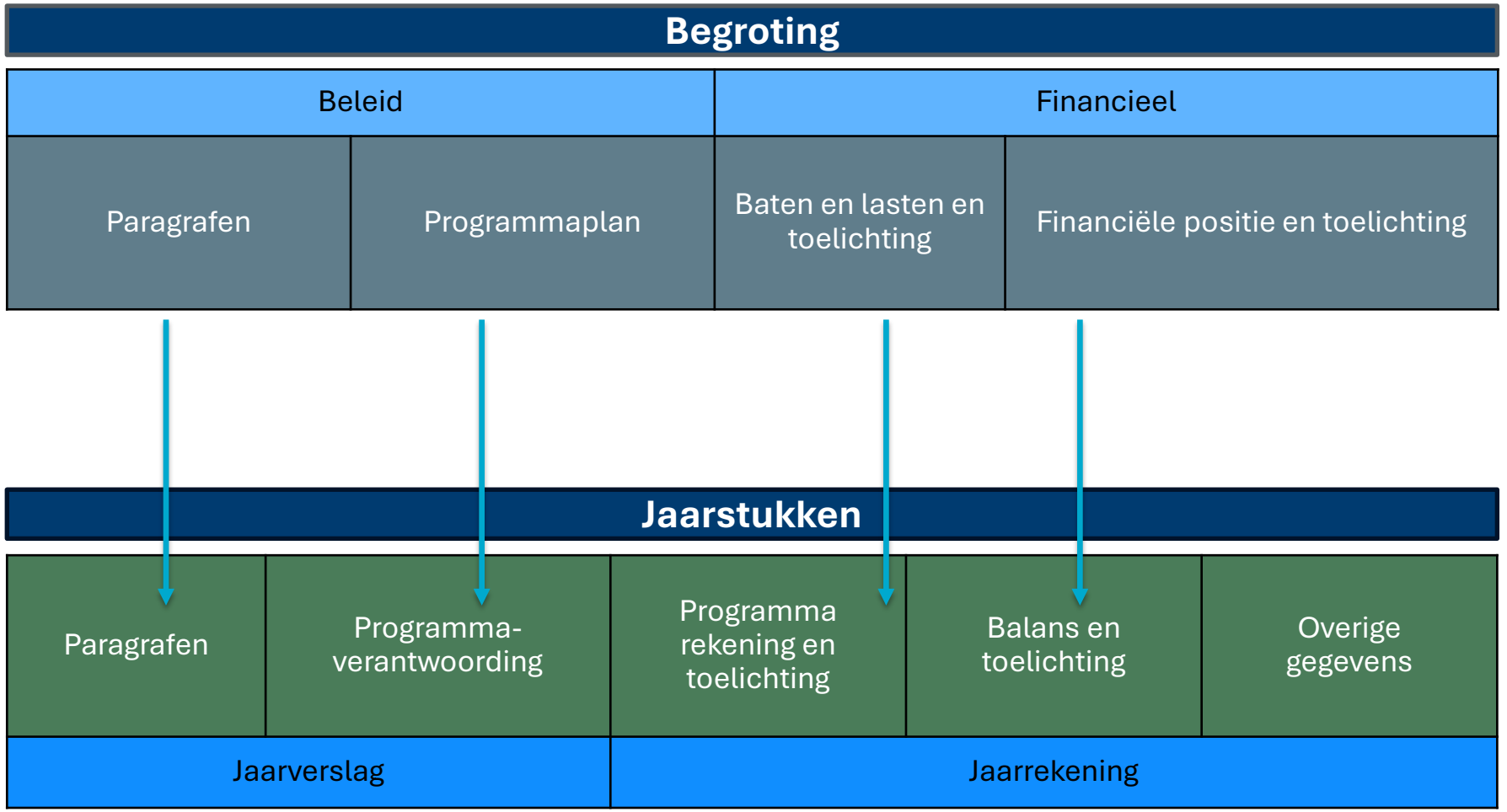
BRON: VERORDENING FINANCIEEL BELEID, BEHEER EN ORGANISATIE GEMEENTE ASSEN 2025

© BDO

Samenhang begroting en jaarstukken

De theorie

VOORAF
wat willen we bereiken en wat mag het kosten?

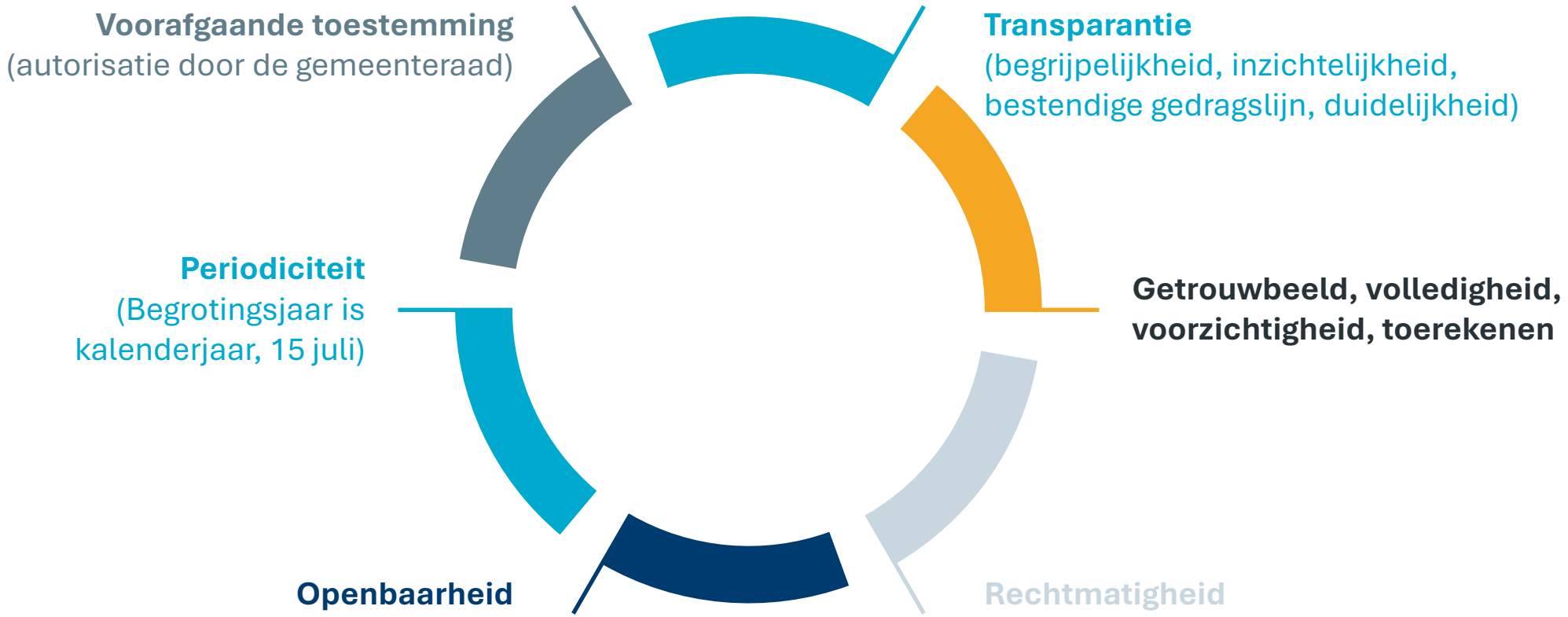
ACHTERAF
wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost?

Elk onderdeel van de begroting krijgt in de jaarstukken zijn tegenhanger; ‘Overige gegevens’ komt alleen in de jaarstukken voor.

© BDO

Vereisten aan de begroting en de jaarstukken

Volgens het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

© BDO

De begroting 2027 van gemeente Assen

De nieuwe programma-indeling 2027

Vergelijken met 2025 en 2026 per programma is eenmalig niet mogelijk door de gewijzigde indeling.

0	**Besturen & Verbinden**	€18,9 mln
1	**Wonen & Leven**	€39,5 mln
2	**Ondernemen, Werken & Leren**	€104,1 mln
3	**Sterke & Gezonde Wijken**	€65,7 mln
4	**Samenleven & Omzien**	€134,6 mln
5	**Duurzame Stad**	€22,6 mln
6	**Bedrijfsvoering & Financiën**	algemene dekking en overhead

De balans als startpositie

De balans – pagina 158

Geprognosticeerde balans

(Bedragen x € 1.000)

Ultimo jaar	Rekening 2025	Prognose 2026	2027	2028	2029	2030
I Activa	**538.241**	**503.473**	**555.261**	**604.197**	**628.344**	**624.316**
A Vaste activa	**467.308**	**460.571**	**505.543**	**554.032**	**578.523**	**576.063**
0 Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-
1 Materiële vaste activa	458.909	451.672	496.648	542.140	566.635	564.179
2 Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	330	330	330	330	330	330
2 Financiële vaste activa: Leningen	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900
2 Financiële vaste activa: uitzettingen>1jaar	6.169	6.670	6.666	9.663	9.659	9.655
B Vlottende activa	**70.933**	**42.902**	**49.718**	**50.165**	**49.821**	**48.253**
1 Voorraden	11.852	17.396	24.211	24.659	24.314	22.747
2 Vorderingen	35.947	14.507	14.507	14.507	14.507	14.507
3 Liquide middelen	5.346	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
4 Overlopende activa	17.788	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

Bezittingen en vorderingen

Wat valt jullie op?

© BDO

De balans – pagina 158

Vermogen en schulden

Wat valt jullie op?

Ultimo jaar	Rekening 2025	Prognose 2026	2027	2028	2029	2030
1 Eigen vermogen - algemene reserve	66.252	57.750	40.568	24.249	15.843	10.182
1 Eigen vermogen - bestemmingsreserves	163.179	145.764	152.085	150.798	149.806	149.015
2 Voorzieningen	15.420	14.337	4.199	3.739	3.568	3.811
3 Langlopende schulden	178.581	177.363	240.748	301.292	347.662	351.647
D Vlottende passiva	**114.807**	**108.260**	**117.661**	**124.120**	**111.466**	**109.662**
1 Kortlopende schulden	44.692	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
2 Overlopende passiva	70.115	83.260	92.661	99.120	86.466	84.662

Waarmee gaan we dat financieren?

© BDO

Investeringen: besluit nu, lasten later

Totale investeringen: €59,2 mln in 2027 en circa €225,5 mln in 2027-2030 volgens het investeringsoverzicht.

Van investering naar structurele last

1 **Investering**

€59,2 mln in 2027

→

2 **Lening**

€63,4 mln nieuw

→

3 **Exploitatie**

rente + afschrijving

Vaste schuld

€177,3 mln (2026) **€351,6 mln (2030)**

Bijna een verdubbeling in vier jaar

Financiering 2027

Nieuwe leningen: €63,4 mln.

Effect

Vaste schuld groeit van €177,3 mln in 2026 naar €351,6 mln in 2030. Rente en afschrijving drukken jarenlang op de exploitatie.

Vraag ook naar kapitaallasten en planning!

Concreet investeringsvoorbeeld: gemeentelijk vastgoed

Niet alleen het krediet telt: vraag ook naar planning, risico, exploitatie en kapitaallasten.

Stadhuis

€15,8 mln • 2027

Milieupark

€6,9 mln • 2027

Podium Zuidhaege

€3,9 mln • 2027

Sporthal De Timp

€17,3 mln • 2029

Sporthal Peelo

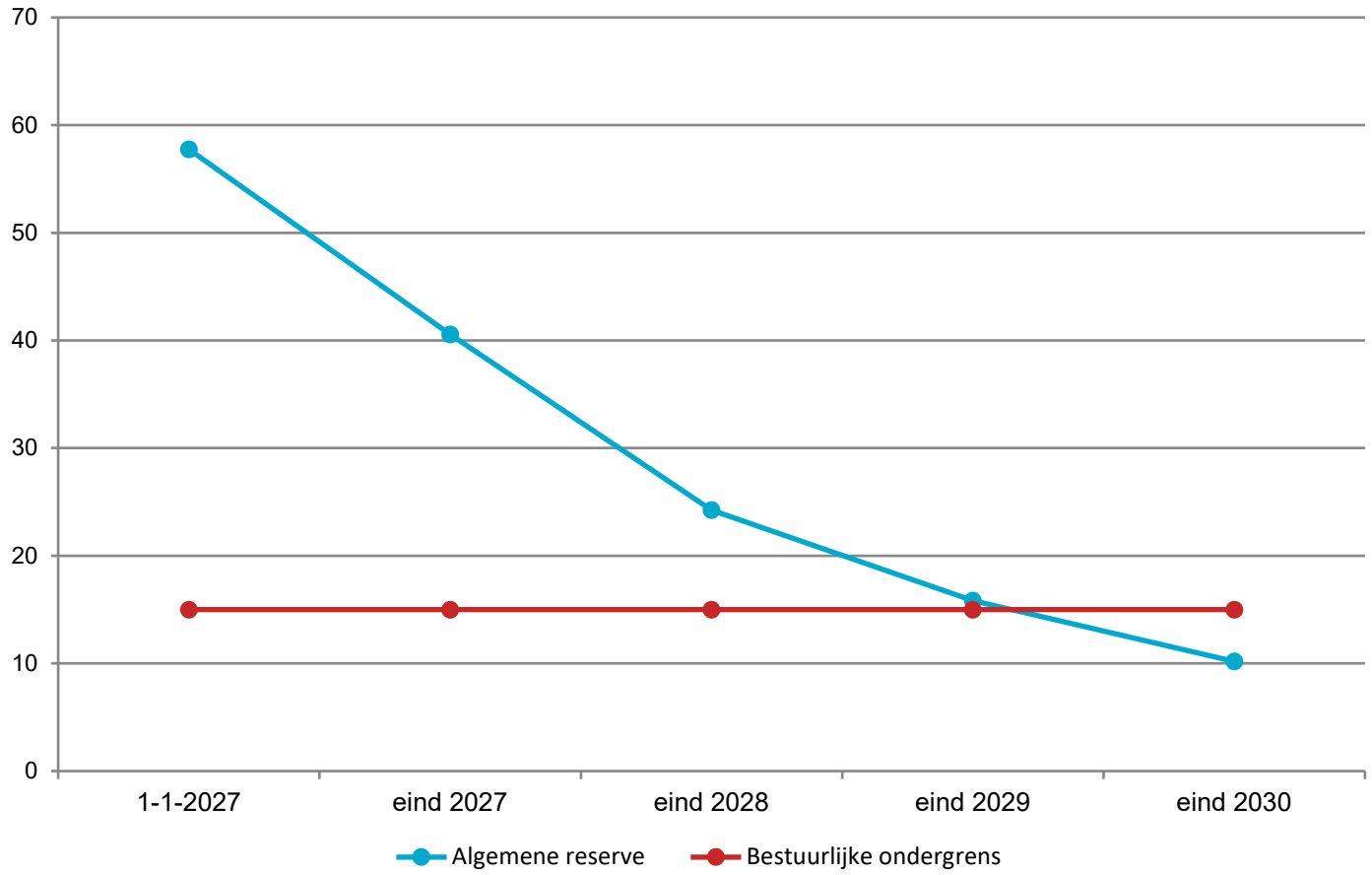
€11,2 mln • 2029

Wijkgebouw Peelo

€11,2 mln • 2029

Reserves: buffer én tijdelijk betaalmiddel

Een reserve kan tijd kopen, maar lost een structureel tekort niet op.

Vrij aanwendbaar

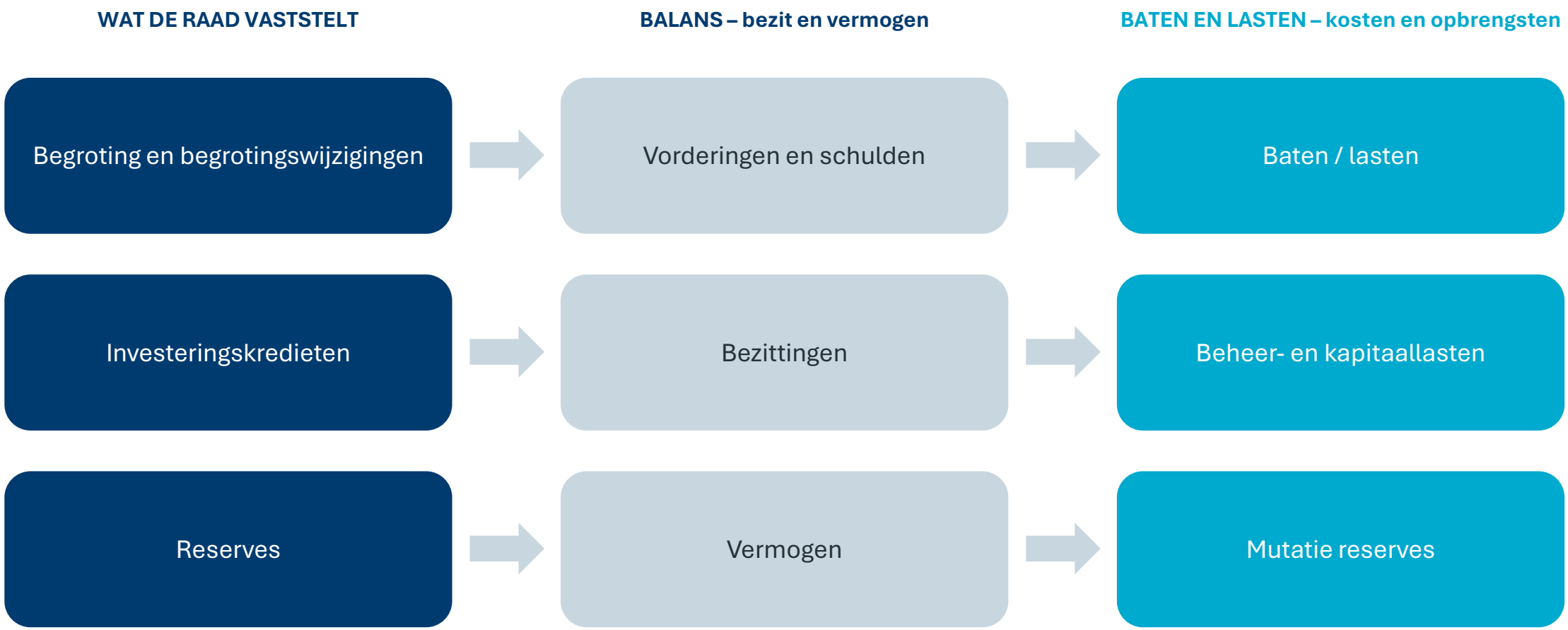
€42,75 mln in 2027

Waarschuwing

De vrije ruimte boven de gemeentelijke ondergrens daalt volgens de begroting naar circa €0,8 mln in 2030.

Samenhang balans en het overzicht van baten en lasten

Wat de raad vaststelt, zie je terug op de balans én in het overzicht van baten en lasten

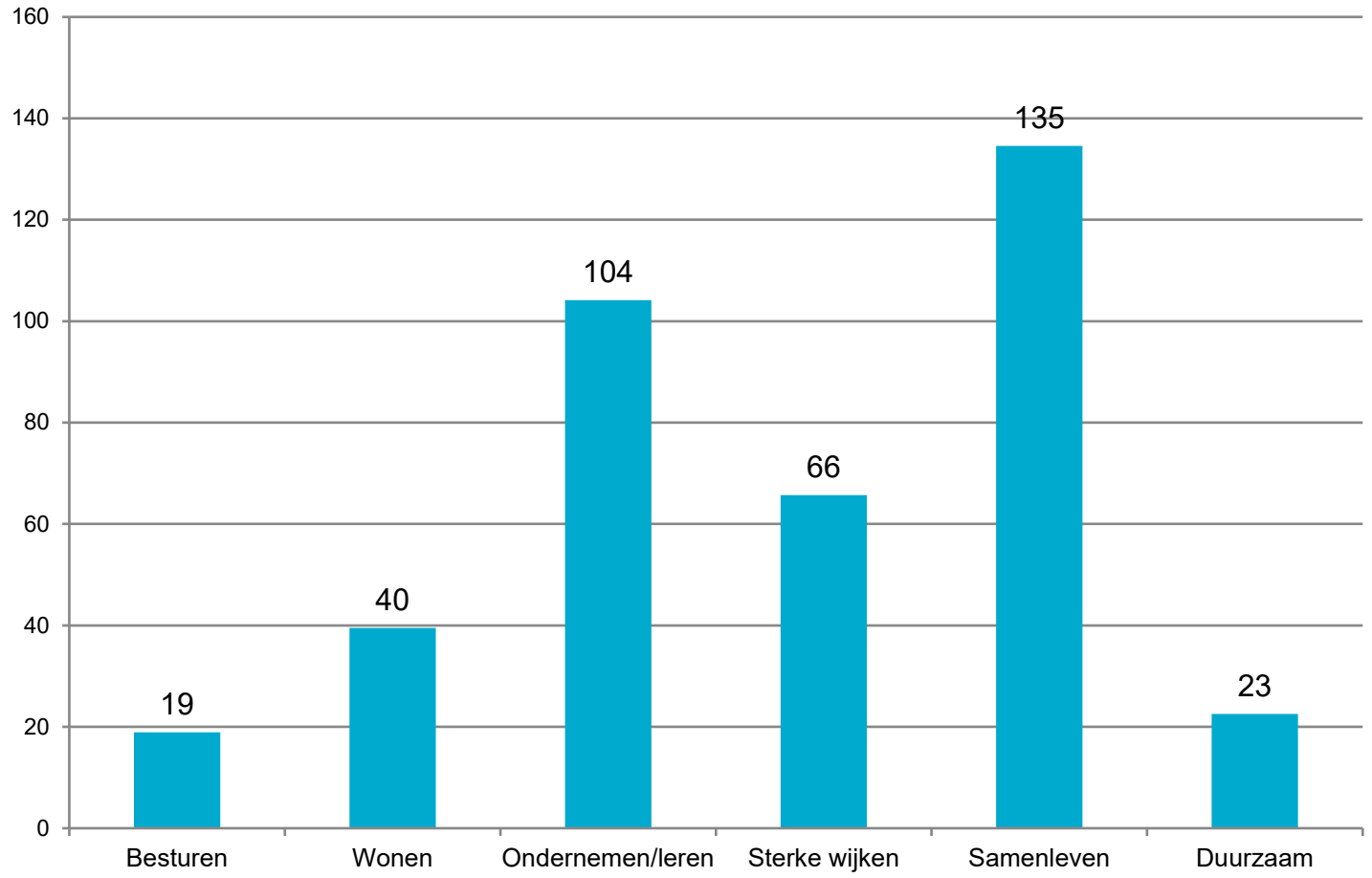
Voorbeeld: een investeringskrediet dat de raad beschikbaar stelt, wordt een bezitting op de balans en leidt jaarlijks tot kapitaallasten in de begroting.

© BDO

Het algehele financiële beeld

Begroting in één oogopslag: 2027

Bedragen x €1 miljoen, exclusief reservemutaties.

Totale lasten

€ 436,0 miljoen

Totale baten

€ 425,2 miljoen

Saldo vóór reserves

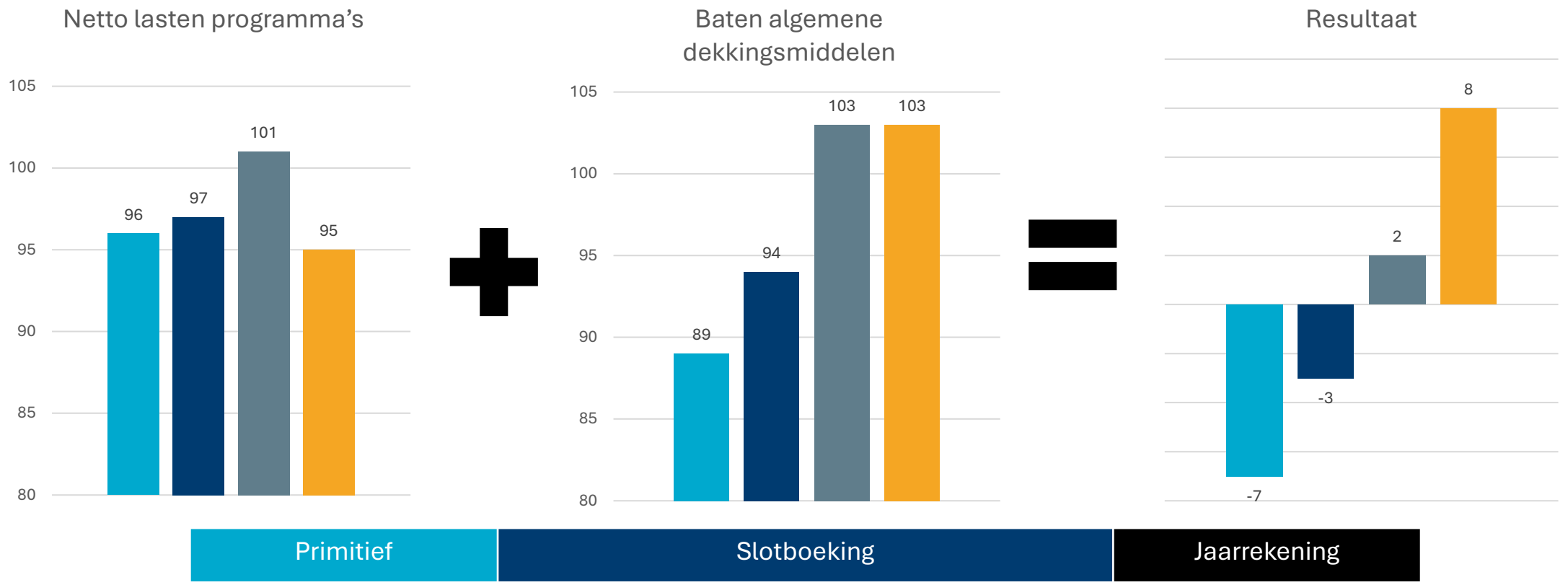
€ 10,9 miljoen tekort

Veelvoorkomend patroon bij gemeenten

Voorspellende waarde P&C cyclus móét beter

Tekst jaarstukken 2025 - Financieel resultaat en resultaatbestemming
De uitvoering van de begroting 2025 is afgesloten met een negatief rekeningresultaat van € 4,9 miljoen. Ten opzichte van de bijgestelde begroting is dit resultaat € 9,2 miljoen nadeliger. In de bijgestelde begroting (stand Slotwijziging 2025) was namelijk sprake van een overschot van € 4,3 miljoen.

Na de vaststelling van de Slotwijziging hebben wij u per brief geïnformeerd over de verwachte belangrijkste over- en onderschrijdingen ten opzichte van de bijgestelde stand van de begroting (afwijkingen vanaf € 1 miljoen). Daarbij kwamen wij uit op een totaal geprognosticeerd nadeel van € 4,9 miljoen. De grootste negatieve afwijkingen werden verwacht in het sociaal domein (Uitvoering Jeugdzorg € 2,6 miljoen, Wmo € 2,8 miljoen en Participatiewet € 1,1 miljoen) en de bedrijfsvoering (€ 1,6 miljoen).

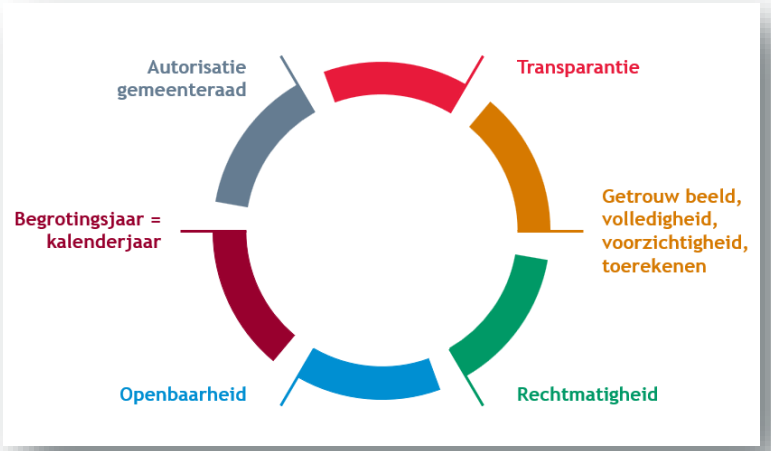

© BDO

Wat zit achter dat patroon?

Meer inzicht, duidelijke keuzes en daar vervolgens op sturen is nodig

Formele aspecten van de Begroting vragen (te) veel aandacht

Ontbreken van inzicht, overprogrammering en cultuuraspecten

Afhankelijkheid gemeentefonds:

Inkomsten gemeenten (bedragen x € 1 mln.)

	Begroting 2024
Inkomsten vanuit het Rijk	
Gemeentefonds[1]	43.492
Specifieke uitkeringen[2]	11.000
Inkomsten uit eigen bronnen	
OZB[3]	5.491
Overige belastingen[3]	2.042
Retributies[3]	5.762
Bouwgrondexploitatie[3]	3.327
Onttrekkingen reserves[3]	3.571
Overige middelen[4]	2.936
Totaal	**77.621**

1 Bron Ministerie van BZK.
2 Bron realisatiecijfers OSU. Bron begrotingscijfers departementen (met bewerking BZK).
3 Bron CBS Statline.
4 Bron CBS Statline met bewerking BZK.

© BDO

Aan de slag!

Algeheel financieel beeld

In het onderdeel Hoofdlijnen is de hoofdlijn van de begroting uiteengezet.

Analyseer het onderdeel Hoofdlijnen en beantwoord de volgende vragen:

- Hoe is gekomen tot een sluitende begroting 2027?
- Is de begroting structureel sluitend?
- Hoe ontwikkelt het begrotingssaldo zich de komende jaren?
- Wat is het verwachte ontwikkeling van het risicoprofiel de komende jaren?

Doe dit in tweetallen, 10 min.

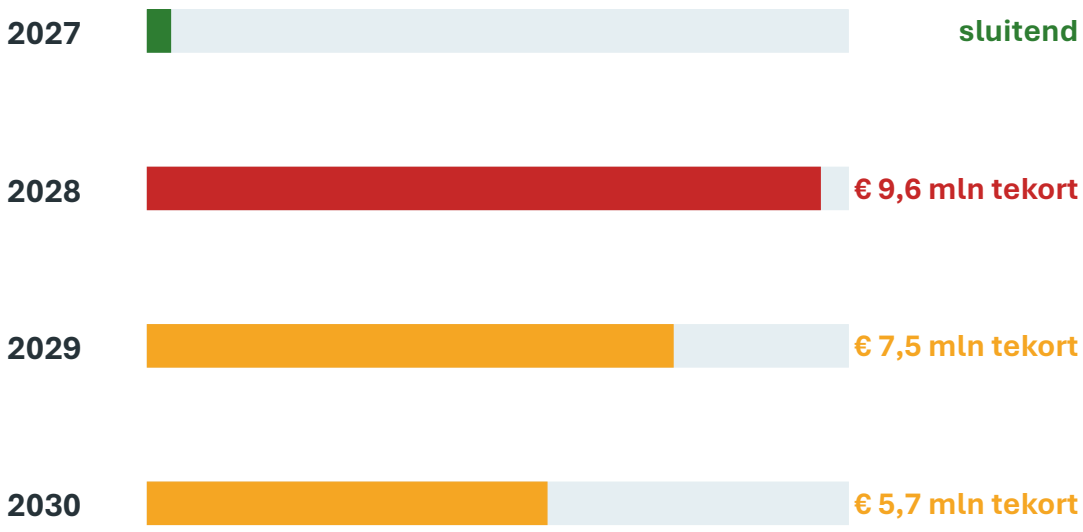
Na 10 minuten plenaire terugkoppeling.

© BDO

Structureel versus incidenteel: de kernvraag

Kan de gemeente dit beleid ook volgend jaar betalen zonder reserves of tijdelijke middelen?

Meerjarenbeeld – pagina 15

Tekorten zijn niet structureel gedekt.

2027

Structureel saldo is € 0: de begroting is structureel sluitend.

2028-2030

Tekorten van €9,6 mln, €7,5 mln en €5,7 mln.
Een besparingsplan moet bij de Kaderbrief 2028 volgen.

Mogelijke vraag: welke maatregelen zijn structureel?

Vragen die je als raadslid zou kunnen stellen

Vragen die helpen om koers te houden op geld, keuzes en uitvoering

PRIORITERING

1 Welke investeringen en projecten krijgen voorrang als geld óf uitvoeringscapaciteit onvoldoende blijkt?

FINANCIËLE HOUDBAARHEID

2 Hoe voorkomen we dat de investeringspiek leidt tot een structureel te zware schuld- en kapitaallast?

SOCIAAL DOMEIN

3 Met welke concrete indicatoren ziet de raad of preventie en collectief aanbod de zorgvraag en kosten écht beheersen?

UITVOERINGSKRACHT

4 Is de capaciteit van gemeente Assen toereikend om woningbouw, onderwijshuisvesting, openbare ruimte, energietransitie en digitalisering tegelijk uit te voeren?

© BDO

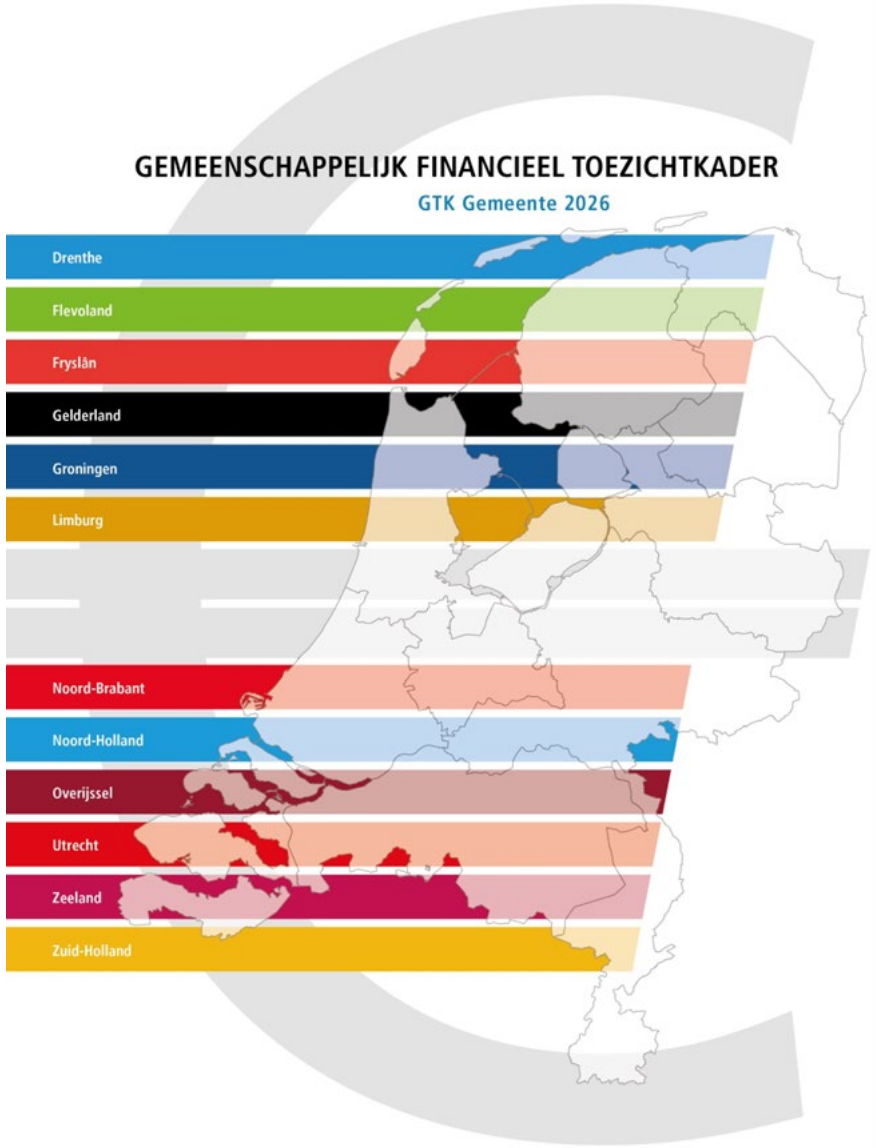
Wat zeggen de kengetallen?

Financiële positie

De financiële positie van een gemeente geeft aan hoe gezond de financiële situatie van de gemeente is.

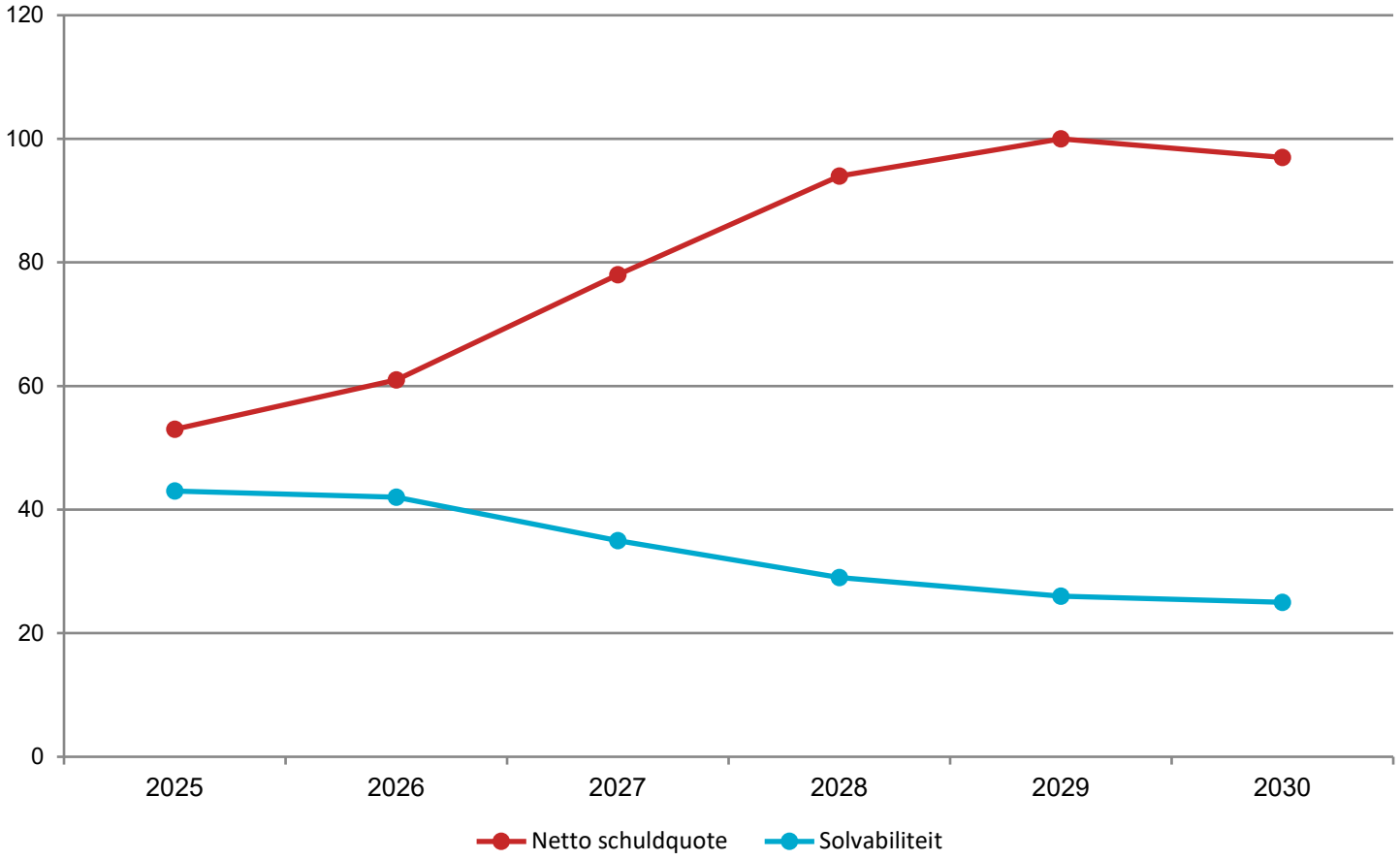
Dit wordt bepaald aan de hand van verschillende financiële kengetallen:

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90 %	90-130 %	>130 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90 %	90-130	>130 %
Solvabiliteitsratio	>50 %	20-50	<20 %
Grondexploitatie	<20 %	20-35	>35 %
Structurele exploitatieruimte (begroting)[1]	>0 %	0	<0 %
Belastingcapaciteit	<95 %	95-105	>105 %

Financiële kengetallen: trend boven momentopname – pagina 87

De investeringsagenda beïnvloedt schuld en solvabiliteit.

Schuldquote

Stijgt van 78% in 2027 naar 100% in 2029.

Solvabiliteit

Daalt van 35% in 2027 naar 25% in 2030; ondergrens Assen is 20%.

Weerstandsvermogen

Wat verstaat u onder weerstandsvermogen?

De mate waarin een gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte niet begrote tegenvallers financieel op te vangen zonder, zonder ingrijpende beleidswijzigingen.

Artikel 11 lid 1 BBV

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>= 2.0	uitstekend
B	1.4 < 2.0	ruim voldoende
C	1.0 < 1.4	voldoende
D	0.8 < 1.0	matig
E	0.6 < 0.8	onvoldoende
F	< 0.6	ruim onvoldoende

© BDO

Risicoanalyse

Weerstandsvermogen – de voorschriften geven ruimte voor eigen invulling

“alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.”

Wat is materieel?

Welke spelregels zijn van toepassing?

Artikel 11 lid 2

a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
b. een inventarisatie van de risico’s;
c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico’s.

© BDO

Aan de slag!

De paragraaf weerstandsvermogen (pagina 77) in de begroting en jaarstukken van een gemeente is een belangrijk onderdeel voor de beoordeling van de financiële positie. Wij zien wel dat verschillend invulling wordt gegeven aan de inhoud van deze paragraaf.

Bekijk de paragraaf weerstandsvermogen in de programmabegroting 2027 en beoordeel de volgende elementen:

- Structuur
- Transparantie en begrijpelijkheid
- Weerstandscapaciteit en risico’s
- Eindconclusie

Doe dit per tweetal, 10 min.

Na 10 minuten plenaire terugkoppeling.

© BDO

Weerstandsvermogen: hoeveel risico kan Assen dragen?

Ratio = beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit.

Beschikbaar

€64,546 mln

Benodigd

€15,300 mln

Ratio

4,2

Assen hanteert minimaal 1,0. De ratio is ruim voldoende, maar zegt niet dat alle toekomstige tekorten zonder beleidskeuzes kunnen worden opgevangen.

Drie vragen die je als raadslid zou kunnen stellen

Van technische beoordeling naar het bestuurlijke gesprek

1 OMVANG VAN DE BUFFER

Welke minimale én gewenste omvang van de algemene reserve vindt de raad passend?

Is de opbouw van de beschikbare weerstandscapaciteit logisch?

2 RATIO IN CONTEXT

Hoe moet de uitstekende weerstandsratio worden gelezen naast de verslechtering van schuldquote en solvabiliteit?

3 NIET-GEKWANTIFICEERDE RISICO'S

Zijn alle relevante risico's gekwantificeerd?

DE ONDERLIGGENDE BESTUURLIJKE VRAAG

Hoeveel financiële buffer heeft Assen nodig — en hoeveel financiële ruimte is daadwerkelijk vrij beschikbaar?

© BDO

De programma’s

De programma’s

Definities

Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten.

Een programmaplan bevat per programma:

a. De doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste toegelicht aan de hand van de bij ministeriële regeling vast te stellen beleidsindicatoren;
b. De wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken, en de betrokkenheid hierbij van verbonden partijen;
c. De raming van baten en lasten.

© BDO

De theorie

Programmaverantwoording: van voornemen (begroting) naar realisatie (jaarstukken)

BEGROTING

Wat spreken we vooraf af?

1. WAT wordt beoogd?
Welk maatschappelijk doel willen we bereiken

2. WAT gaan we doen?
Welke activiteiten en prestaties leveren we

3. WAT mag het kosten?
Welk budget stelt de raad beschikbaar

JAARSTUKKEN

Wat is er werkelijk gebeurd?

1. WAT is bereikt?
Is het doel gehaald

2. WAT hebben we gedaan?
Zijn de activiteiten uitgevoerd

3. WAT heeft het gekost?
Hoe verhoudt zich dat tot het budget

DOELEN

SMART-I

Specifiek
Meetbaar
Acceptabel
Realistisch
Tijdgebonden
Inspirerend

Voor de raad: dezelfde drie vragen keren terug — zo is de begroting het kader en zijn de jaarstukken de verantwoording daarover.

© BDO

Voorbeeld: lasten, baten en resultaat

Een negatief programmabedrag is niet automatisch “slecht”: veel beleid wordt uit algemene middelen gedekt.

Programma 4: Samenleven & Omzien

Lasten: €134,568 mln
Baten: €2,654 mln
Saldo: €131,915 mln

Programma 5: Duurzame Stad

Lasten: €22,559 mln
Baten: €20,387 mln
Saldo: €2,171 mln

Waarom dit verschil?

Afval en riolering worden grotendeels via heffingen gedekt. Zorg en ondersteuning vooral via algemene middelen.

Lees daarom nooit alleen het saldo. Kijk ook naar de aard van de baten, wettelijke taken en kostendekkendheid.

Aan de slag!

Hoe scherper de koppeling is tussen het doel en de hiervoor bestemde middelen en hoe SMARTER het doel is gemaakt, hoe kleiner de kans is op grote afwijkingen en verrassingen achteraf.

Beoordeel het programma Wonen & Leven en beantwoord de volgende vragen:

- Zijn de doelen SMART(-I) geformuleerd?
- Wat vind u van het logisch verband tussen de geformuleerde doelen en de activiteiten? (Gaat met de activiteiten het gewenste doel behaald worden)
- Is voor u duidelijk welke financiële middelen er ingezet gaan worden om de gewenste doelen te bereiken?
- Wat vind u van het verwachte maatschappelijke rendement in relatie tot de financiële middelen?

Doe dit per tweetal, 10 min.

Na 10 minuten plenaire terugkoppeling.

© BDO

De begroting is een politieke opdracht in cijfers

Lees altijd in drie lagen: ambitie, uitvoering en geld.

Wat willen we bereiken?

Bijvoorbeeld: toegroeien naar 750 nieuwe woningen per jaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2027 worden 300 tot 350 woningen verwacht; processen en samenwerking worden versneld.

Wat mag het kosten?

Programma Wonen & Leven: €39,5 mln lasten en €14,8 mln baten in 2027.

Raadsvraag: is de stap van ambitie naar activiteit concreet genoeg en past het budget daarbij?

Vijf vragen die je als raadslid kunt stellen bij de begroting of voorstellen

Gebruik deze vaste volgorde tijdens begrotingsbehandeling en commissievergadering.

1. Welk maatschappelijk effect willen we bereiken? Is duidelijk wanneer deze echt gerealiseerd is?

2. Welke activiteit of prestatie is daarvoor in 2027 beloofd? Is per activiteit het budget inzichtelijk?

3. Is het bedrag structureel of incidenteel, en hoe is het gedekt?

4. Welke risico’s, afhankelijkheden en uitvoeringsproblemen zijn er?

5. Welke indicator en welk moment gebruiken we om bij te sturen? Heeft iedere indicator een waarde?

Het meerjarenperspectief

De paragrafen

Wat zijn de paragrafen en waarvoor gebruikt de raad ze?

WAAROM PARAGRAFEN?

- Dwarsdoorsnede van begroting en jaarverslag
- Bieden inzicht en transparantie
- Instrument om beleidskaders vast te stellen
- Instrument om de uitvoering te controleren
- Communicatiemiddel richting raad en inwoners

ZEVEN VERPLICHTE PARAGRAFEN (BBV)

1. **Lokale heffingen**
2. **Weerstandsvermogen en risicobeheersing**
3. **Onderhoud kapitaalgoederen**
4. **Financiering**
5. **Bedrijfsvoering**
6. **Verbonden partijen**
7. **Grondbeleid**

Daarnaast in de praktijk ook gezien: Rechtmatigheid · Krimp · Sociaal Domein · Duurzaamheid

© BDO

De paragrafen

Wat staat er in de eerste drie verplichte paragrafen?

1 Lokale heffingen

- (Kwijtscheldings)beleid
- Begrote en gerealiseerde opbrengsten
- Lastendruk voor inwoners en bedrijven

2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

- Risico-inventarisatie
- Weerstandscapaciteit (structureel vs. incidenteel)
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Financiële kengetallen

3 Onderhoud kapitaalgoederen

- Beleid voor wegen, groen, gebouwen, riolering
- Financiële consequenties in de begroting
- Investeringsbeslissingen

Voor de raad: deze drie paragrafen laten zien wat inwoners betalen, welke risico's de gemeente loopt en of het bezit op peil blijft.

© BDO

De paragrafen

Wat staat er in de overige vier verplichte paragrafen?

4 Financiering

- Wet Fido
- Schatkistbankieren
- Treasury: leningen en rente

5 Bedrijfsvoering

- Beleidsvoornemens
- Toelichting rechtmatigheid

6 Verbonden partijen

- Wat zijn verbonden partijen?
- Risico's van deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen

7 Grondbeleid

- Visie en beleidsvoornemens
- Risico's en kansen
- Actuele prognoses

Voor de raad: hier wordt zichtbaar hoe de gemeente haar geld financiert, haar organisatie inricht en welke risico's buiten de deur liggen.

© BDO

Lokale lasten: wat merkt de inwoner? (pagina 73)

Voorbeeld 2027: een meerpersoonshuishouden met een woningwaarde van €325.000.

Afvalstoffenheffing

€294,82 +2,22% ten opzichte van 2026

Rioolheffing

€197,37 +5,34% ten opzichte van 2026

OZB woning

circa €406 bij WOZ €325.000

Totale woonlasten: circa €898 per jaar

Raadsvraag: welke tarieven zijn beleidsvrij, welke moeten kostendekkend zijn en welk effect heeft kwijtschelding?

Samenvatting: lees van buiten naar binnen

Begin bij de politieke hoofdvraag en zoom daarna pas in op de tabellen.

1. Beleid

Wat wil Assen bereiken?

2. Prestatie

Wat gebeurt er concreet in 2027?

3. Geld

Wat kost het, hoe is het gedekt?

4. Tijd

Structureel of incidenteel?

5. Risico

Wat kan afwijken en hoeveel buffer is er?

6. Sturing

Wanneer en waarop kan de raad bijsturen?

Aan de slag!

Het meerjarenperspectief

Het meerjarenperspectief wordt in de inleiding uiteengezet maar ook op andere plekken in de begroting zeggen iets over de toekomst.

Lees de paragraaf kapitaalgoederen (pagina 90) en beantwoord de volgende vragen:

- Wat vind u van de structuur?
- Is de tekst voldoende transparant en begrijpelijk
- Zijn de beheerplannen nog actueel?

Doe dit per tweetal, 10 min.

Na 10 minuten plenaire terugkoppeling.

© BDO

Drie vragen die je als raadslid kunt stellen

Vragen die de aansluiting tussen onderhoudsopgave en geld scherp maken

1 VERLOPEN PLANNEN

Welke ramingen 2027-2030 steunen nog op beheerplannen die zijn afgelopen of worden geactualiseerd?

2 FINANCIËLE EFFECTEN

Welke effecten verwacht het college uit nieuwe beheerplannen (zoals groot onderhoud van gebouwen) — en zijn daarvoor al stelposten of buffers opgenomen?

3 ÉÉN OVERZICHT PER KAPITAALGOED

Kan jaarlijks één tabel worden gepresenteerd:

onderhoudsstaat → kwaliteitsniveau → achterstand → beheerplan en looptijd → benodigde middelen → beschikbare middelen → tekort of overschot?

WAAROM DIT HELPT

Met dat ene overzicht ziet de raad direct of de financiële meerjarenraming daadwerkelijk aansluit op de technische onderhoudsopgave.

© BDO

Vragen?